

Samen Kerken....

Rouwdeskundig?

Op 22 maart was ik in Broekhuis Hengelo bij de presentatie van 'Voor wie verloren heeft en zoekt. Hoe verder na het verlies van een dierbare', geschreven door Lory Wagenaar. Zij benaderde me met de vraag of ik E-mailadressen had van protestantse pastores. Ik kon haar een jaarboek uitlenen. 'Wat zijn het er veel' zei ze, toen ze het boek teruggaf. Samen met een uitnodiging voor haar boekpresentatie.

Het eerste exemplaar werd overhandigd aan Marinus van den Berg. Hij, geboren in 1947, is bekend om zijn rakende gedichten en mooie teksten die gaan over thema's als afscheid, rouw, verlies en zorg. Als pastor en geestelijk verzorger werkte hij in Apeldoorn, Almelo en Rotterdam. Hij is actief als spreker en publicist en heeft menig column geschreven in de Twentse Courant Tubantia.

Een rouwdeskundige, zo zou je hem wel kunnen noemen. Iemand die weet heeft van de pijn en de moeite waar mensen doorheen trekken als zij een dierbare hebben verloren. En van dat weet-hebben getuigen zijn boeken, die velen tot steun of tot troost zijn. Uniek zijn de drie boeken 'De glans van Licht', 'Verlangen naar Licht' en 'De kracht van Licht', waar prachtige gedichten van hem staan naast werken van de glaskunstenares Annemiek Punt. Op 25 maart verscheen een nieuw uniek boek 'Een omweg waard. Een lees- en kijkgids langs kunstwerken van Annemiek Punt', geschreven door Marinus van den Berg. Ook hierin zie je weer zijn fijngevoeligheid, met name als hij een grafmonument uit Heerde beschrijft in het hoofdstuk 'een fijnzinnige wandeling'.

Toen hij het eerste exemplaar van Lory Wagenaars boek ontving, hield hij een toespraak waarin hij de term 'rouwdeskundig' relativeerde. Rouwdeskundig suggereert dat er mensen zijn die zoveel weten van rouwprocessen dat zij rouwenden kunnen begeleiden als deskundige. Dat je hen met kennis van verschillende fasen in een rouwproces aan de hand kunt nemen, als het ware. Maar is niet ieder proces verschillend, en is er niet met iedere geliefde een andere band, een ander soort van gemis?

“Zoveel soorten van verdriet, ik noem ze niet. Maar één, het afstand doen en scheiden. En niet het snijden doet zo'n pijn, maar het afgesneden zijn”, zo dicht heel treffend M. Vasalis. En dat kan het afgesneden zijn van je partner, die je innig lief hebt, of van een broer of zus, met wie je je kindertijd gedeeld hebt, of van een ouder met wie je een intense band had. Lory Wagenaar beschrijft het gemis van haar moeder, die tevens haar hartsvriendin was. En wat te denken van het moeten missen van een kind?! Zoveel soorten van heftig verdriet!

In de afgelopen anderhalf jaar maakte ik heel veel overlijdens mee, zowel in m'n gemeente als in mijn persoonlijke leven. Jonge mensen, oudere mensen. De één na een lang ziekbed, de ander heel plotseling. De één pas 52, de ander in de 90. Man-van, broer-van, dochter-van, moeder-van, tante-van, etc. etc. En keer op keer was er snijdende pijn, verdriet, harde rouw.

Wat mij van Marinus' toespraak het meest raakte en bijblijft is: Er sterft geen leeftijd, er sterft een geliefde! En in welke relatie je ook staat tot die geliefde, er is pijn, verdriet en gemis dat er mag zijn! En daar kan geen deskundige van zeggen hoe je daar mee om moet gaan. Maar als in die pijn, dat verdriet en dat gemis medemensen naast je gaan staan en jou je eigen verhaal laten vertellen, jou jezelf laat zijn en je niet overladen met goedbedoelde adviezen, dan kan er iets ontstaan van delen. Lory Wagenaar deelt het snijdende verlies van haar moeder met ons en zegt: 'De pijn van het verlies maakte geleidelijk aan plaats voor dankbaarheid en vreugde om de rijkdom van het gekend hebben.' Dat zal niet iedereen haar na kunnen zeggen. Maar hoe dat bij haar gegaan is, is te lezen in haar boek, dat ik van harte aanbeveel.

ds. Johan Meijer